

Göran Palm och indoktrinering

Författaren Göran Palm har upptäckt en komplott. Vissa krafter i Sverige är sammansvurna i en samhällsbevarande indoktrineringsverksamhet. Verksamheten har fått vid spridning. Redan i definitionen på ordet *indoktrinering* anar Göran Palm resultatet av de sammansvurnas aktivitet. Bonniers lexikon från 1964 tolkar ordet som "intensiv psykisk påverkan på en person i syfte att få honom att omfatta en viss (t.ex. politisk) doktrin". Detta smakar för mycket hjärntvätt för att vara tillfredsställande. Man kan förstå hans irritation — hjärntvätt leder tanken österut och Göran Palm är endast intresserad av västvärldens indoktrinering. Därför finner han slutligen — efter studier i (ej västindoktrinerade?) engelska och franska ordböcker en tolkning som är mer neutral. Indoktrinering har enligt Göran Palm en dubbel innebörd: förmedla åskådning och förmedla ensidig åskådning.

Definitionen kan tillämpas även på Göran Palm och hans senaste författarskap: han förmedlar åskådning och han förmedlar ensidig åskådning. "En orättvis betraktelse" — hans förra bok — var en stridsskrift, inte en analys. Kontrasterar man allt negativt som västlänarna gjort genom århundraden med positiva exempel från utvecklingsländerna måste resultatet bli missvisande, även om varje enskilt exempel i och för sig skulle vara korrekt. Boken som ägnades så mycket högaktningfull debatt kunde egentligen endast diskuteras ur en synpunkt: har författaren uppnått sitt syfte, är boken

effektiv propaganda för upphovsmannens åskådning?

På samma sätt måste man se Göran Palms nya stridsskrift "Indoktrineringen i Sverige" (PAN/Norstedts 11.50). Det är ett kommenterat collage av en författare som vill skapa opinion för sin marxistiska samhällssyn. För den som inte omfattar författarens politiska grundåskådning blir den intressant endast därför att den visar hur man utifrån renodlade marxistiska utgångspunkter kan uppleva Sverige i dag. Det tycks vara en obehaglig värld. I skolböcker jämförs nazism med kommunism och antyds att enskilda industriföretag kan tjäna samhällsintressen. I TV talar man inte om USA-angripare och Saigonquislingar i Vietnam och ger därmed en falsk bild av den marxistiska sanningen. Ja, till och med blomsterhandlarnas kataloger är fyllda av borgerlig propaganda: döper man inte blommorna till Queen Elisabeth, Aga Khan, Liberty Bell trots att det finns så många marxistiska namn att ta till!

Visst finns det åtskilliga vettiga iakttagelser också i Göran Palms granskning; slentriantänkande, fördomar, tendentiösa uttalanden, som bör uppmärksammas. Men tyvärr drunknar många av dessa i den ström av citat som okritiskt samman-

ställts, och tilltron till författarens omdöme ökas inte av att en ironisk insändare i Aftonbladet återges som om det var fråga om blodigt allvar.

Ändå tycker jag att Göran Palms bok gör ett hederligt intryck, främst därför att han så tydligt i sin inledning slår fast, att han inte tror på någon vetenskaplig objektivitet och följaktligen deklarerar sin ideologiska utgångspunkt. Men tyvärr kan man inte räkna med att hans läsare tillräckligt klart inser det perspektiv författaren anlagt. Aftonbladet t.ex. har tagit Göran Palms stridsskrift till intäkt för ett angrepp på skolans läroböcker, som sannolikt kommer att föras vidare i kravet på ett statligt läromedelsmonopol. Och med den logik som lyckligtvis gör Aftonbladets ledaravdelning till något unikt i svensk press konstateras följande:

Det centrala måste vara att ompröva den allmänna inriktningen i de böcker som används i undervisningen i samhällskunskap. Eleverna bör få veta att språket från det kalla krigets dagar är föråldrat och att det liberala ekonomiska systemet inte leder till "frihet" för alla.

Man bör inte påtvinga eleverna en mängd tveksamma uppfattningar. De måste själva få ta ställning".

Rolf Norberg